

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

z dnia 2015 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Bory Babimojskie PLH080063

Na podstawie art. 28 ust. 5 i 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2015.1651 j.t) zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Babimojskie PLH080063, zwanego dalej: „obszarem”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar.

§ 2. Opis granic obszaru określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapę obszaru stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedliska, będącego przedmiotem ochrony obszaru, określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych, określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6.1. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni.

Załącznik nr 1
do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia.....2015 r.

Opis granic obszaru

Granice obszaru opisano w postaci wykazu współrzędnych punktów jej załamania w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992

NR	X	Y
1	286623,96	480743,84
2	286621,49	480641,96
3	286643,47	480643,80
4	286665,07	480645,75
5	286708,09	480649,50
6	286728,70	480651,43
7	286728,70	480651,26
8	286728,58	480647,46
9	286727,82	480622,66
10	286693,45	480475,23
11	286663,94	480331,97
12	286654,00	480187,28
13	286579,31	480069,98
14	286522,51	479928,83
15	286481,37	479776,52
16	286468,67	479702,11
17	286462,92	479679,35
18	286411,82	479496,24
19	286408,44	479484,26
20	286383,88	479397,24
21	286371,80	479354,43
22	286363,61	479141,77
23	286318,89	478959,21
24	286271,39	478774,48
25	286226,24	478600,06
26	286179,99	478421,62
27	286179,95	478421,62
28	285903,92	478363,65
29	285836,90	478349,44
30	285691,87	478318,67
31	285641,08	478307,89
32	285641,04	478307,84
33	285555,01	478198,27
34	285488,27	478112,04
35	285437,18	478046,03
36	285435,55	478043,93
37	285434,72	478042,86
38	285391,32	477986,79

39	285263,88	477822,21
40	285263,87	477822,19
41	285263,85	477822,14
42	285253,74	477820,36
43	285253,50	477854,25
44	285046,60	477832,63
45	285049,04	477748,24
46	285042,68	477744,64
47	285010,47	477747,79
48	284981,51	477758,08
49	284915,30	477775,72
50	284820,16	477751,93
51	284795,94	477746,71
52	284759,69	477730,42
53	284735,77	477682,33
54	284696,85	477672,50
55	284656,91	477673,24
56	284631,32	477685,77
57	284633,76	477669,55
58	284626,37	477670,96
59	284598,87	477700,74
60	284603,75	477711,42
61	284624,97	477715,80
62	284602,92	477736,74
63	284556,29	477711,61
64	284526,18	477693,93
65	284541,10	477669,95
66	284505,08	477627,31
67	284474,33	477576,37
68	284463,98	477503,18
69	284474,85	477423,68
70	284518,23	477372,75
71	284593,41	477320,35
72	284567,16	477247,90
73	284553,41	477243,59
74	284487,37	477220,19
75	284498,84	477204,48
76	284544,42	477209,12
77	284571,51	477200,42

78	284587,38	477103,19
79	284567,90	477077,37
80	284564,59	477072,41
81	284561,74	477067,01
82	284552,92	477056,19
83	284502,38	477037,54
84	284490,05	477033,23
85	284446,39	477015,78
86	284411,80	477001,74
87	284386,80	476980,06
88	284337,91	476969,09
89	284331,79	476967,61
90	284280,75	476955,25
91	284272,11	476953,16
92	284247,57	476949,87
93	284222,97	476946,56
94	284215,46	476946,49
95	284153,11	476945,91
96	284149,25	476944,22
97	284090,09	476918,43
98	284060,94	476873,89
99	284045,74	476862,73
100	283978,50	476964,86
101	283882,51	477110,65
102	283744,47	477320,28
103	283625,91	477500,28
104	283639,43	477505,46
105	283703,82	477536,24
106	283727,55	477547,60
107	283745,61	477559,10
108	283801,44	477594,65
109	283817,11	477604,63
110	283851,82	477626,66
111	283893,21	477652,92
112	283873,16	477743,65
113	283884,51	477754,72
114	283818,60	478036,56
115	283792,13	478147,25
116	283855,49	478167,15
117	283915,92	478186,97
118	283959,35	478200,85
119	283971,11	478213,46
120	283990,17	478234,46
121	284008,71	478304,80
122	284012,79	478303,94
123	284014,75	478303,53
124	284044,95	478440,21
125	284050,00	478505,37
126	284042,24	478527,41
127	284029,00	478565,02
128	284020,79	478588,32
129	284003,55	478642,28

130	283997,27	478693,67
131	283995,39	478699,31
132	283987,58	478741,48
133	283984,17	478841,07
134	284227,54	478819,91
135	284211,46	478924,75
136	284250,40	478922,15
137	284304,84	479102,44
138	284357,71	479286,98
139	284390,11	479507,18
140	284412,45	479675,51
141	284423,81	479755,80
142	284428,13	479792,89
143	284444,15	479912,79
144	284458,52	479921,49
145	284492,44	479926,98
146	284494,94	479921,14
147	284498,74	479922,76
148	284601,12	479951,56
149	284608,13	479954,53
150	284581,46	480012,49
151	284554,37	480071,36
152	284552,08	480078,42
153	284655,75	480136,50
154	284743,73	480185,98
155	284830,97	480235,99
156	284858,17	480177,73
157	284867,38	480171,86
158	285046,70	480290,01
159	284998,57	480331,87
160	284969,87	480355,73
161	284855,05	480451,16
162	284783,08	480644,09
163	284890,96	480664,60
164	284895,79	480636,99
165	284934,13	480621,24
166	284970,38	480595,15
167	285004,64	480581,87
168	285019,41	480571,89
169	285027,17	480566,99
170	285028,07	480597,58
171	285052,32	480624,94
172	285041,14	480666,87
173	285047,91	480666,55
174	285084,51	480670,70
175	285067,42	480706,57
176	285116,95	480711,36
177	285167,74	480717,45
178	285180,34	480682,03
179	285225,13	480557,20
180	285303,28	480579,51
181	285309,39	480581,26

182	285503,72	480636,56
183	285509,73	480638,27
184	285626,93	480671,68
185	285638,49	480674,96
186	285689,46	480689,42
187	285756,00	480708,29
188	285812,32	480724,27
189	285817,39	480725,72
190	285880,23	480743,67
191	285906,99	480751,30
192	285915,41	480737,00
193	285939,43	480728,81
194	285980,58	480726,40
195	285983,03	480688,08
196	286043,80	480681,61

197	286056,85	480676,37
198	286083,03	480673,29
199	286124,58	480678,23
200	286184,12	480687,14
201	286239,78	480697,41
202	286245,86	480698,53
203	286286,09	480712,78
204	286344,84	480738,58
205	286392,19	480757,50
206	286445,87	480778,93
207	286531,15	480813,67
208	286626,45	480851,85
209	286626,41	480849,67
210	286623,96	480743,84

Mapa obszaru

Załącznik nr 3
do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia..... 2015 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru

L.p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
		K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Zbiorowisko roślinne siedliska jest jednym z ogniw sukcesyjnych i w procesie naturalnym jest ono zastępowane kolejnym, dążącym do następnej, bardziej żywej postaci leśnego zbiorowiska roślinnego.
			B02.05 - nieintensywna produkcja drewna (pozostawienie martwych / starych drzew)	Brak zabiegów gospodarki leśnej uwalnia procesy naturalne dążące do eliminacji siedliska przyrodniczego.
			K02.03 – eutrofizacja	Ekosystem w procesie naturalnym dąży do wzbogacenia biotopu w pierwiastki biofilne, a to prowadzi do niekorzystnej zmiany dla siedliska przyrodniczego, a nawet jego zaniku.
			F04.01 – plądrowanie stanowisk roślin	Nielegalne pozyskiwanie porostów powoduje ich eliminację z miejsca występowania, a proceder może być dokonywany, w celu ich wykorzystywania np. do dekoracji.

Kody zagrożeń podano zgodnie z *Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1* opracowaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska

Załącznik nr 4
do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia2015 r.

Cele działań ochronnych

l.p.	Przedmiot ochrony obszaru	Cele działań ochronnych
1.	91T0 Śródlądowy bór chrobotkowy	Poprawa stanu siedliska w zakresie wskaźników specyficznej struktury i funkcji: - obecność drewna martwego w dnie lasu; - występowanie i stan populacji chrobotków; - udział procentowy siedliska na transekcje; - charakterystyczna kombinacja florystyczna.

Załącznik nr 5
do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia2015 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

Działania ochronne			Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Przedmiot ochrony	Nr	Opis zadania ochronnego		
<i>Działania dotyczące ochrony czynnej</i>				
91T0 Śródlądowy bór chrobotkowy	A1	Wycięcie drzew w najbardziej zwartych fragmentach oddziału leśnego. Działanie podjąć jeden raz, na wydzieleniu, w okresie pierwszych 5 lat obowiązywania planu zadań ochronnych, skutkujące pomniejszeniem wskaźnika poziomego zwarcia drzewostanu maksymalnie o 0,1, lecz zachowując ten wskaźnik na poziomie nie mniejszym niż 0,7 (zwarcie umiarkowane). Zabieg wykonywać wyłącznie w płatach siedliska z chrobotkami lub na styku z nim.	Nadleśnictwo Babimost, oddz.: 109d; 110c; 111b; 112a; 138d; 139i oraz 140d,142f	Miejskowy Nadleśniczy
	A2	Usuwanie całości drewna (grubizny i drobnicy) powstałej po planowanych zabiegach gospodarki leśnej, w tym ochrony przyrody (patrz A1). Działanie w ramach prowadzonej gospodarki leśnej, w okresie i rozmiarze, wynikającym z planowanych bądź doraźnych działań np. trzebieże, czyszczenia, usuwanie wiatrołomów.	Nadleśnictwo Babimost oddz.: 109d; 110c; 111b; 112a; 138d; 139i oraz 140d,142f	Miejskowy Nadleśniczy
<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotu ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych</i>				
91T0	C1	Określenie stanu siedliska w oparciu o wskazane założenia metodyczne	Wydz.: 109d;	Sprawujący

Śródlądowy bór chrobotkowy		Państwowego Monitoringu Środowiska Działanie wykonać w 9 roku obowiązywania planu zadań ochronnych	110c; 111b; 112a; 138d; 139i oraz 140d,142f	nadzór nad obszarem
91T0 Śródlądowy bór chrobotkowy	C2	Określenie zmiany wskaźników: obecność martwego drewna w dnie lasu, występowanie i stan populacji chrobotków, udział procentowy siedliska w transekcje oraz charakterystyczna kombinacja florystyczna. Działanie wykonać w 9 roku obowiązywania planu zadań ochronnych	Wydz.: 109d; 110c; 111b; 112a; 138d; 139i oraz 140d,142f	Sprawujący nadzór nad obszarem

UZASADNIENIE

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Bory Babimojskie PLH080063 został zaproponowany do sieci Natura 2000 przez rząd Polski, a zaakceptowany przez Komisję Europejską, na mocy jej decyzji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia, zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG, czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (*notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669*) (2011/64/UE) (dziennik urzędowy Komisji Europejskiej z dnia 08.02.2011 r. L33/146).

Powyższa decyzja, została zastąpiona decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej 2013/741/UE z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia *siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny* (akt normatywny notyfikowany jako dokument nr C(2013) 7358) Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L/350/287 z 21.12.2013).

Na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz 1235 t.j. ze zm.), dalej zwanej ustawą o ocenach oddziaływania, do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy w szczególności, ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2015.1651 j.t), dalej zwaną ustawą o ochronie przyrody. Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 28 ust. 1 i ust. 5 cytowanej ustawy regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 na okres 10 lat, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Zakres treści planu zadań ochronnych określa art. 28 ust. 10 ww. ustawy o ochronie przyrody a szczegółowy tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz zakres prac koniecznych do wykonania na potrzeby przygotowania projektu planu, określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie *sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z 2010 r. ze zm.). Wyjściowym źródłem informacji o obszarze Natura 2000 był Standardowy Formularz Danych.

Na tej podstawie przygotowano dokumentację naukową dla obszaru Natura 2000 Bory Babimojskie PLH080063, zwanego dalej obszarem, w której między innymi: oceniono stan ochrony przedmiotów ochrony, analizowano dokumenty planistyczne i planowane zamierzenia, wskazano na istniejące i potencjalne zagrożenia dla przedmiotów ochrony oraz sformułowano cele działań ochronnych, działania ochronne, w tym przedmiot i zakres monitoringu, analizowano potrzebę uzupełnienia wiedzy o przedmiotach ochrony.

Organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem projektu tego dokumentu, a także zgodnie z regulacją przepisu art. 28 ust. 4 ww. ustawy, obligatoryjnie zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym przepisami ustawy o ocenach oddziaływania, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Ponadto, organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy o ocenach oddziaływania, obowiązany jest do podania informacji o

projektach planów zadań ochronnych tworzonych dla form ochrony przyrody, umieszczanej w publicznie dostępnych wykazach danych, o których mowa w art. 23 w/cyt. ustawy.

W myśl przepisu art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, (Dz. U. Nr 31, poz. 206), projekt planu zadań ochronnych, wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą.

Przedmiotem ochrony obszaru jest siedlisko przyrodnicze sosnowy bór chrobotkowy o kodzie 91T0. Najlepiej (typowo) wykształcone zbiorowiska *Cladonio-Pinetum* zajmują 57,19 ha - co stanowi niecałe 10 % obszaru o powierzchni całkowitej 619,65 ha. Na większości obszaru występuje mozaikowy układ boru chrobotkowego *Cladonio-Pinetum* i suboceanicznego boru świeżego *Leucobryo-Pinetum*. *Cladonio-Pinetum* rozwinięty jest w kilku postaciach: typowej (suchej) - z bezwzględną dominacją w runie chrobotków z podrodzaju *Cladina* (*C. arbuscula*, *C. arbuscula ssp. mitis*, *C. rangiferina*) oraz żyznej (mszystej) - z całym zestawem i dużą ilościowością charakterystycznych taksonów chrobotków *Cladonia* sp.div., bez wyraźnej dominacji chrobotków o siwym lub białawym zabarwieniu, za to z większym udziałem chrobotków o plechach zielonych lub oliwkowych, w tym *C. gracilis*, *C. furcata* i in. a także z wyraźnym udziałem mchów właściwych. Warstwa zielna jest bardzo słabo rozwinięta.

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Bory Babimojskie PLH080063, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, jako organ sprawujący nadzór nad obszarem, obowiązany był do dokonania szeregu czynności obejmujących m.in.:

1) opisu granic obszaru, który dokonano w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w oparciu o wyznaczenie punktów węzłowych, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1247);

2) ustalenia terenu objętego projektem planu zadań ochronnych na podstawie weryfikacji przesłanek określonych przepisem art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. W związku z powyższym, iż przedmiotowy obszar nie został objęty formą ochrony przyrody o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy o ochronie przyrody (dla której istnieje obowiązek sporządzenia planu ochrony lub zadań ochronnych), a także z uwagi na brak ustanowionego planu urządzania lasu uwzględniającego zakres o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody dla gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Babimost ustalono, że nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, i nie ma podstaw prawnych do nie sporządzania planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000;

3) zdiagnozowania stanu siedliska przyrodniczego, dla którego ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 na podstawie parametrów określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także indywidualnego zestawu wskaźników, przyjętych na podstawie wiedzy naukowej do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody oraz raportów i notyfikacji, o których mowa w art. 38 tej ustawy.

Dokonana ocena w ośmiu stanowiskach wykazała, iż siedlisko 91T0 uzyskało tu ocenę ogólną na poziomie niezadowolającym (U1). Dla większości perspektywy ochrony uznano za właściwe. Stwierdzono siedliska o dużych walorach, z bogatą lichenobiota, o różnorodności

reprezentantów 26 gatunków chrobotków i 3 gatunków płucnic, mogących być źródłem dalszej kolonizacji i zasiedlania. Ustalono, że charakter podłoża decyduje dużym prawdopodobieństwem trwałości siedliska, o ile nie ulegną zmianie zasady gospodarowania na jego terenie.

4) identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla stanu przedmiotu ochrony obszaru oraz oceny prawdopodobnych kierunków zmian uwarunkowań przyrodniczych i gospodarczych oraz ich możliwego wpływu na parametry stanu oraz wskaźniki specyficznej struktury i funkcji siedliska przyrodniczego.

Za istniejące zagrożenie uznano naturalny proces sukcesji, manifestujący się zmianą składu gatunkowego kod K02.01. Mimo tego, że siedlisko występuje wyłącznie w obszarze gospodarki leśnej, naturalne procesy zmienności stadiów sukcesyjnych oraz ewolucji biocenotycznej nadal się dokonują, a gospodarka je tylko modyfikuje. Funkcjonowanie siedliska 91T0 wynika, w znacznym stopniu, z modelu prowadzonej gospodarki leśnej. Stwierdzone płaty siedliska w oddziałach leśnych wykształciły się na biotopie powstałym w obecnym kształcie jako wynik ukierunkowanych zabiegów hodowlanych, a nie na biotopie powstałym przez naturalną sukcesję roślin na porzucony, zdziczały i nie zagospodarowany teren. Rezygnacja z zabiegów gospodarki leśnej, uwolni proces naturalny, który w strefie klimatyczno-roślinnej, zmieni lub nawet wyeliminuje siedlisko przyrodnicze. Zgodnie ze zgromadzonym materiałem takie uwolnienie może nastąpić w wydzielinach leśnych, uznanych za ekosystemy referencyjne. Tu nie prowadzi się pozyskania drewna ani zadań z zakresu hodowli lasu. Z tej przyczyny to zagrożenie uznano za potencjalne, a przypisano do kodu B02.05 z listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań.

Potencjalnym zagrożeniem może być naturalna eutrofizacja, kod K02.03, która jest jednym z elementów ewolucji biocenotycznej, która dążąc do wzbogacenia biotopu w pierwiastki biofilne, będzie prowadzić do niekorzystnej zmiany dla siedliska przyrodniczego, a nawet jego zaniku. Dotychczasowa gospodarka leśna modyfikowała ten proces poprzez usuwanie biomasy z ekosystemu w postaci drewna np. podczas trzebieży, co utrzymywało stan niewielkiej zawartości substancji pokarmowych w siedlisku. Potencjalnym zagrożeniem może być również nielegalne pozyskiwanie porostów. Ich atrakcyjny pokrój oraz „naturalne” pochodzenie zachęca do wykorzystywania np. do dekoracji. Ta fizyczna eliminacja porostów jest czynem zabronionym.

Zdiagnozowano, że typowe płaty zbiorowiska z charakterystycznymi gatunkami porostów: chrobotkiem leśnym *Cladonia arbuscula* i chrobotkiem reniferowym *Cladonia rangiferina* najczęściej występują w skrajnych fragmentach drzewostanów z tendencją do całkowitego zaniku w głębszych partiach drzewostanów. Dostęp do światła umożliwia prawidłową vegetację porostów - gatunków fitofilnych, ich zdolność do rozwoju i rozprzestrzeniania się. W trakcie przygotowania planu zadań ochronnych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim gromadził wiedzę i rozpatrywał także inne zagrożenia, jednak nie pozyskał wiarygodnego, wyczerpującego materiału dowodowego, w postaci udokumentowanego czynnika lub skutku, by uznać ich ważność, a jednocześnie nie zatracić zagrożeń, które uznał za najistotniejsze.

5) sformułowania celów działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w sposób umożliwiający ich monitoring i weryfikację oraz postęp w realizacji. W odniesieniu do siedliska przyrodniczego 91T0 zaplanowano poprawę stanu siedliska w zakresie wskaźników parametru specyficznej struktury i funkcji siedliska:

- obecność drewna martwego w dnie lasu, wskaźnik ten nie ma miary bezwzględnej, a obecny stan odpowiada opisowi w przewodniku metodycznym oceny stanu siedlisk: niewielka ilość drewna z naturalnego opadu;

- występowanie i stan populacji chrobotków,
- udział procentowy siedliska na transekcje, charakterystyczna kombinacja florystyczna.

Weryfikacja skuteczności osiągnięcia celu działań będzie dokonana przez ocenę zmiany ww. wskaźników po wykonaniu zabiegów ochronnych.

Powyższy cel działań ochronnych został sformułowany przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz ograniczeń, dążąc do uzyskania najlepszego stanu ochrony dla tego obszaru Natura 2000.

6) ustalenia działań ochronnych zapewniających skuteczne i efektywne osiągnięcie celów działań ochronnych. Planowane działania ochronne wynikają z celu poprawy stanu siedliska, w tych oddziałach leśnych, które były poddane ocenie stanu siedliska, a dotyczą one:

- wycięcia części drzew w najbardziej zwartych fragmentach oddziału leśnego na powierzchniach siedliska boru chrobotkowego;
- usuwania całości drewna (grubizny i drobnicy) powstałej po planowanych zabiegach hodowlanych lasu.

Działania ochrony czynnej będą zmierzały do zmniejszenia tempa naturalnej sukcesji i tempa naturalnego procesu eutrofizacji siedliska oraz wpłyną na zwiększenie ilości światła dochodzącego do dna lasu w drzewostanach, sprzyjając wzrostowi i rozwojowi lichenobioty.

Oczekiwana jest poprawa wskaźników: występowanie i stan populacji chrobotków, udział procentowy siedliska na transekcje, charakterystyczna kombinacja florystyczna, obecność drewna martwego w dnie lasu.

7) zaprojektowania działań dotyczących monitoringu stanu ochrony przedmiotu ochrony obszaru oraz realizacji celów działań ochronnych zgodnie z wymogami ich ochrony. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska. Założono sprawdzenie stanu ochrony siedliska, w oparciu wskazania metodyczne, w 9 roku obowiązywania planu zadań ochronnych, na ocenionych w 2015 roku stanowiskach (oddziałach leśnych). Planowany zabieg pn. *wycięcie drzew w najbardziej zwartych fragmentach oddziału leśnego* podjęty będzie w okresie pierwszych 5 lat od wprowadzenia planu, któremu będzie towarzyszyło także usunięcie całości drewna po zabiegu. Ocena obejmie zatem skutek ogółu procesów wpływających na obszar (6 lat to okres wskazywany w literaturze, po którym mogą być obserwowane zmiany tego siedliska), a w szczególności wybranych wskaźników siedliska, których poprawę zakładano w wyniku realizacji działań ochronnych (minimum 4 lata po wykonanym zabiegu).

8) dokonania szczegółowej analizy zapisów obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Babimost, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powyższej jednostki samorządu terytorialnego, a także planu zagospodarowania przestrzennego województwa, których realizacja potencjalnie może stworzyć ryzyko naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Na podstawie dokonanej analizy ustalono, że nie istnieją przesłanki pozwalające na sformułowanie potrzeby dokonania zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Babimost;

9) w trakcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, ustalono brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru o znaczeniu

Wspólnotowym Bory Babimojskie PLH080063 oraz brak potrzeby uzupełnienia wiedzy o przedmiocie ochrony.

Podstawowym środkiem realizacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim obowiązku wynikającego z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody było zorganizowanie i przeprowadzenie z udziałem wykonawcy projektu planu dwóch spotkań, na które każdorazowo zapraszano zainteresowane osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk gatunku, przedmiotu ochrony obszaru. Spotkania dyskusyjno-warsztatowe odbyły się: 28.07.2015 r., w siedzibie Nadleśnictwa Babimost, oraz 5.10.2015 r. w Janowcu. Zebrane informacje i uwagi oraz analiza dostępnego materiału dowodowego posłużyły do przedstawienia końcowej wersji dokumentu i poddania go procedurze konsultacji społecznej.

Zgodnie z art. 39 ustawy o oś, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, obwieszczeniem z dnia 02.02.2015 r. r. znak: WPN-II.6320.1.1.2015.GK. podał do publicznej wiadomości informacje o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Babimojskie PLH080063. Zawiadomił o możliwości zapoznania się z ww. projektem planu oraz sposobie i miejscu wnoszenia uwag i wniosków. Obwieszczenie zostało opublikowane w prasie lokalnej, zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Babimoście Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Zapisy przedmiotowego planu zadań ochronnych nie przesądzają o realizacji/braku realizacji inwestycji nawet w odniesieniu do działań wskazanych jako zagrożenie. Stanowią jednak materiał dokumentacyjny do właściwej oceny zamierzenia pod kątem zgodności realizacji działań z przepisami ochrony przyrody, szczególnie w odniesieniu do działań, których skutki mogą znacząco negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Bory Babimojskie PLH080063.

Analiza nie wskazała potrzeby zmian dokumentów planistycznych, niezbędnych do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony nocków dużych w tej ostoi Natura 2000. Nie przewiduje się uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i utrzymania bądź modyfikacji metod gospodarowania. Nie znaleziono przesłanek do konieczności sporządzenia planu ochrony dla części lub całości ww. obszaru Natura 2000 oraz do zmiany granic obszaru. Wskazano natomiast potrzebę aktualizację danych SDF.

Projekt planu zadań ochronnych zgodnie z dyspozycją przepisu art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, na posiedzeniu w dniu uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody, działającej przy Regionalnym Dyrektorze Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

W myśl przepisu art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, (Dz. U. Nr 31, poz. 206), projekt planu zadań ochronnych, wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą.

Zarządzenie nie zawiera norm technicznych i nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz.U.2002 nr 239 poz. 2039 ze zm.).